

[Harald Petersen.]

til en marionetfigur i de sager, han både politisk og parlamentarisk har et ansvar for.

Jeg vil tilføje, at denne velvilje og indrømmelse fra sømilitær side er kommet sent, meget sent, for sent. Men ganske uanset tidspunktet og formen for denne sømilitære indrømmelse, så vil den ikke sagligt kunne begrunde en nyordning, efter min mening i hvert fald, på basis af den såkaldte, endda på en misforståelse skitserede fællesudtalelse fra de to stabschefer indenfor generalkommandoen og søværnskommandoen. Det afgørende argument for oprettelse af en enhedskommando med en forsvarschef i spidsen både i krigstid og i fredstid er jo det, at uden en i fredstid fast sammensvejet enhedsledelse vil en nyordning under de vilkår, vort land højst sandsynligt må regne med i kritiske situationer, være undermineret allerede i starten.

Min ærede partifælle, det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, fremsatte også i dag mange teoretiske spekulationer over eventuelle kombinationer under en eventuel konflikt, hvori Danmark kunne blive inddraget. Jeg vil heroverfor sige, at der er intet i den her foreslåede nyordning, som danner nogen hindring for en tilpasning efter tidens opgaver til en hvilken som helst foreliggende situation, der måtte komme til at spille en rolle for de afgørelser, som regeringen her i landet skal træffe og træffe gennem det apparat, der nu skabes.

Må jeg i forbindelse med de ret kategoriske udtalelser, som den højtærede minister nu fremsatte om forsvarschefens placering, bemærke, at naturligvis er forsvarschefen i alle situationer underlagt regeringen og regeringens beslutninger, derom kan der ingen diskussion være, men naturligvis er det lige så klart, at en forsvarschef — det gælder forøvrigt alle, som måtte komme til at skulle træffe afgørelser på militære områder i kritiske situationer — også har krav på at have ganske klare og udtømmende direktiver fra den til enhver tid siddende regering. Det er jo noget, det nu og da har skortet på, hvad forhåbentlig ikke vil komme til at foreligge mere. Det kræver også en levende forbindelse mellem den til enhver tid siddende minister og forsvarschefen, og det kræver, som jeg har sagt ved tidligere lejligheder, en evne og vilje fra begge sider til at gennemføre et loyal samarbejde.

Såvel i forsvarskommissionens betænkning som i den højtærede ministers besvarelse af et af spørgsmålene i de trykte bilag har man været inde på hele spørgsmålet

om enhedskommando, og jeg mener, at man her udover de synspunkter, der allerede har været fremsat, har fået en endnu udførligere begrundelse for det standpunkt, som flertallet både i kommissionen og i udvalget har sluttet sig til: Den af de luftmilitære tilforordnede fremsatte besvarelse i relation til den nu foreslåede nyordning er efter min mening et klart udtryk for, at man, selvom man fra den side i sin tid startede på noget i retning af fællesudtalelsens grundlag, under sagens behandling og under hensyn til de under de fortløbende forhandlinger fremførte argumenter fra forskellig side åbent har erkendt, at det, der nu foreslås af kommissionen og den højtærede minister, er en anvendelig løsning, der just gennem oprettelse af den såkaldte forsvarsstyrelse har taget et vidtgående hensyn til de forskellige værnschefer, et hensyn, som yderligere er blevet forstærket ved den nu foreslåede ændring og tilføjelse til forslagets § 6.

Som det fremgår af betænkningen, har den højtærede forsvarsminister under de to samråd, vi har haft med ham i udvalget, givet sin principielle tilslutning til en række af de forudsætninger, der har været fremført under sagens behandling her i tinget. Det er forudsætninger, som denne nyordning selvsagt må bygge på. Samtidig med at jeg takker den højtærede minister for den fælles forståelse heraf, understreger jeg vigtigheden af den således stadfæstede enighed, som i den kommende tid også må manifestere sig i praksis.

Ved første behandling anbefalede jeg, at der skete en ændring i den paragraf, der omhandler det nye forsvarsministeriums opbygning, således at det udtrykkeligt blev fastsat i loven, at det kommende forsvarsdepartement fik en militær leder, og jeg angav også mine grunde for dette synspunkt. Efter forslagets formulering står det jo stadigvæk åbent, om det skal være en militær eller civil leder, ministeren får ved sin side som sin sidste ansvarlige og nærmeste rådgiver. Jeg tror ikke, jeg røber nogen hemmelighed ved at sige, at man utvivlsomt kan gå ud fra, at det bliver en civil leder, for såvidt den højtærede minister skal foretage udnævnelsen. Jeg beklager denne udgang på sagen, men da jeg ikke i udvalget har kunnet opnå fornøden støtte til mine synspunkter, har jeg afholdt mig fra at stille noget ændringsforslag på dette punkt. Men jeg ønsker blot i denne forbindelse at slå fast, at selvom man nu i første omgang af flere forskellige grunde måtte foretrække en løsning på det civile grund-